

ŠTUDIJSKO SREČANJE ZA GEOGRAFIJO V GIMNAZIJAH

Tretji del , 16. 10. 2024, MS Teams

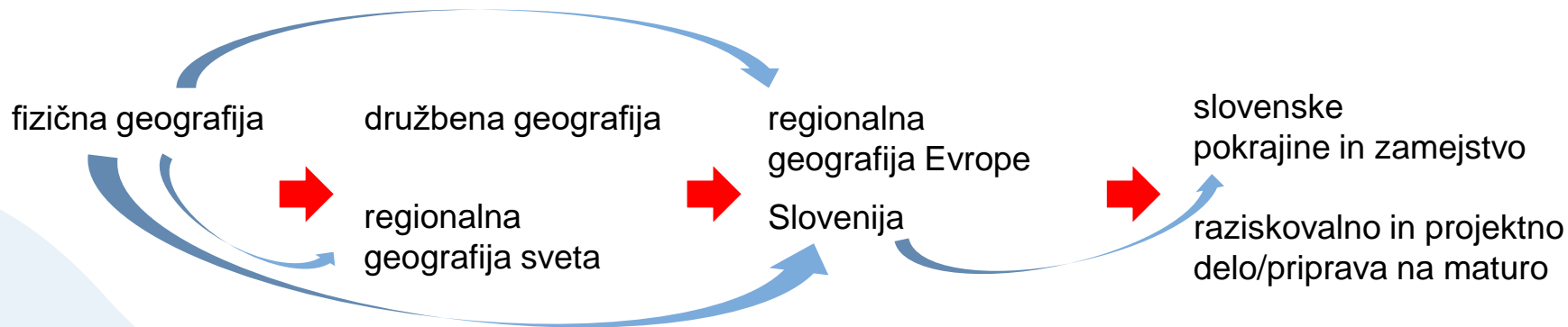
Ključne novosti UN

Cilji in standardi - nove skupine ciljev

- Kartografija
- Trajnostni razvoj in globalizacija
- Projektno-raziskovalno delo (poudarjeno v posebni skupini ciljev)

Razmerje med fizično in družbeno geografijo

- 70 ur ali cel letnik fizične geografije (osnova za razumevanje pojavov in procesov, povezovanje z regionalnimi primeri).
- 35 ur družbene geografije (splošne, obče značilnosti).
- Regionalna geografija: geografski okvir regije in posebnosti.

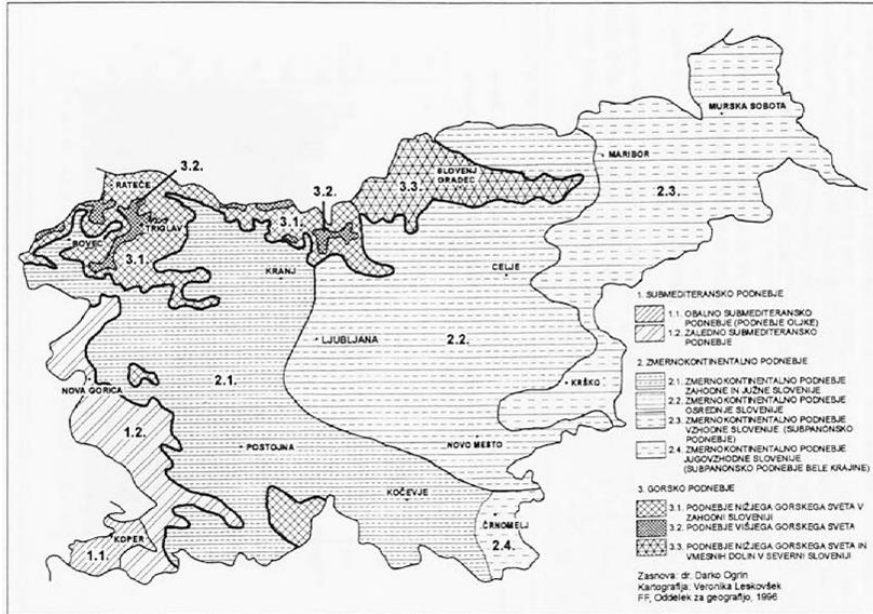
Regionalna geografija

- Notranja sistematičnost regionalne geografije (ne ponavlja se vseh geografskih prvin, ker so stvar obče fizične in družbene geografije))
- Okrog 45 ur regionalne geografija sveta (kombinacija z občo družbeno v enem letniku).
- Evropa in Slovenija-splošni del predvidoma v 3. letniku.
- Slovenske pokrajine in zamejstvo v 4. letniku kot izbirna tema za maturo.

Vsebinske novosti v UN

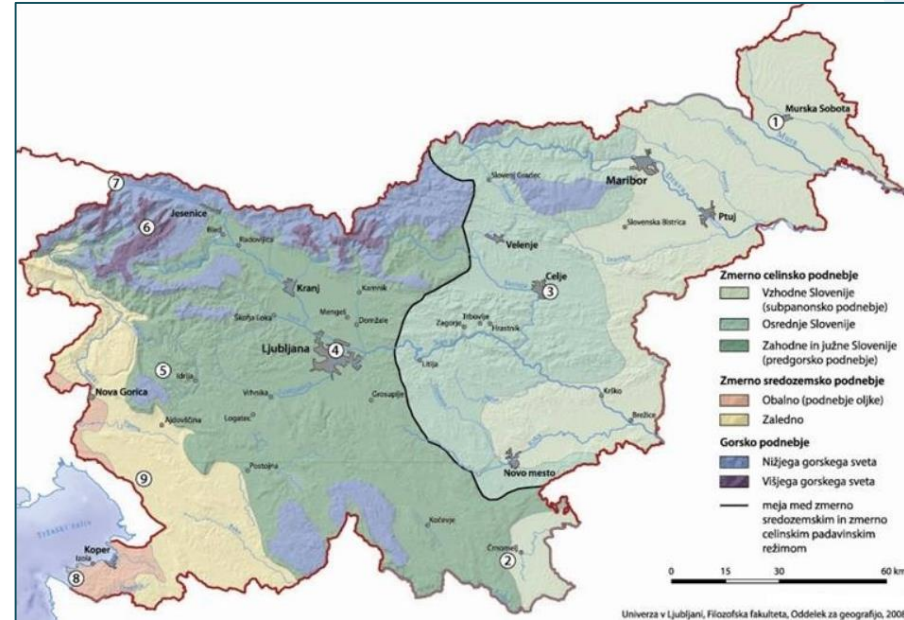

Podnebje Slovenije

Podnebni tipi 1961-1990

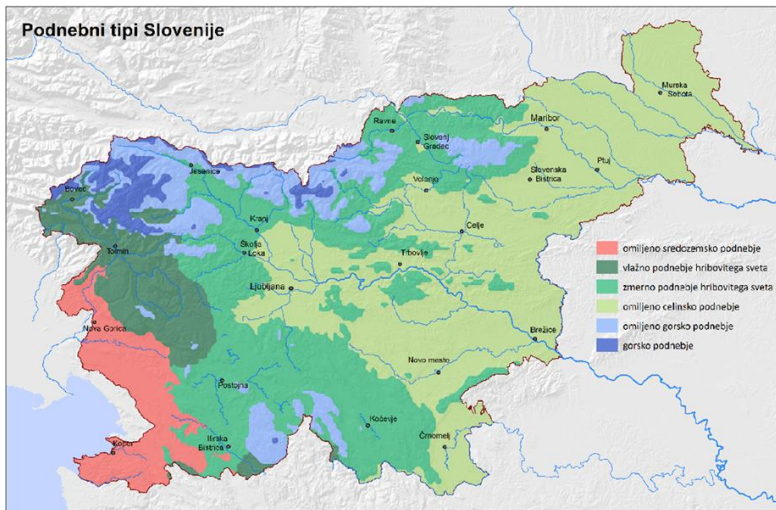
Vir: Ogrin, D. (1996). Podnebni tipi v Sloveniji. *Geografski vestnik, letnik 68, str. 39-56.*

Podnebni tipi 1971-2000

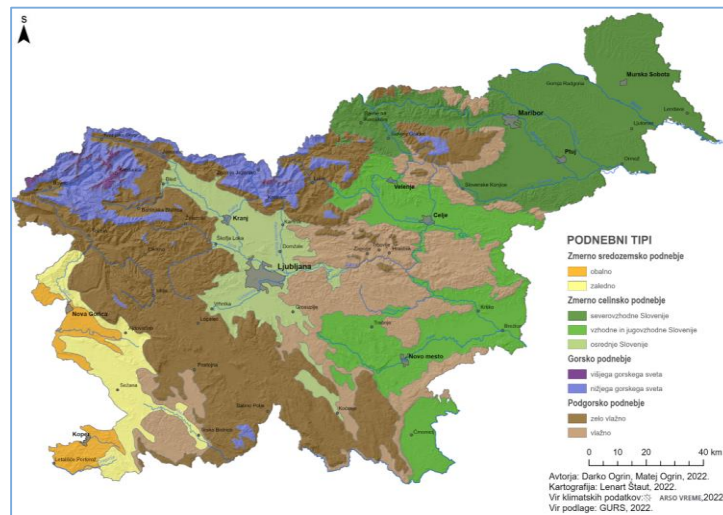
Vir: Slovenija - Wikipedija, prosta enciklopedija (wikipedia.org); Aplikativna fizična geografija Slovenije, 2009

Podnebje Slovenije

Podnebni tipi 1981-2010

Vir: Kozjek, Katja, Dolinar, Mojca, Skok, Gregor (2017). Objektivna opredelitev podnebnih regij Slovenije. *Raziskave s področja geodezije in geofizike*, 12 str.

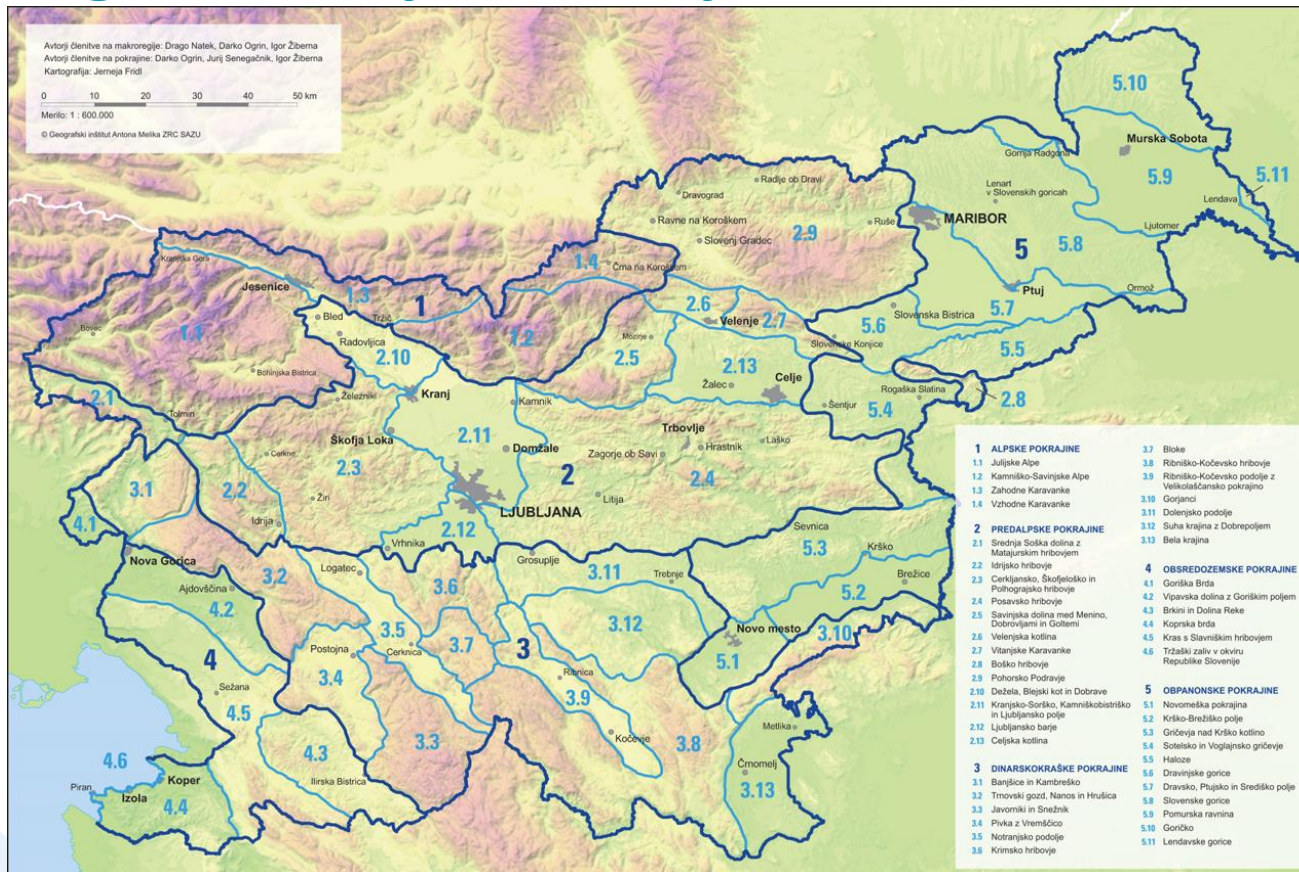

Podnebni tipi v Sloveniji 1991-2020

Vir: Ogrin, D., Repe, B., Štaut, L., Svetlin, D., in Ogrin, M. (2023). Podnebna tipizacija Slovenije po podatkih za obdobje 1991–2020. *Dela*, (59), 5–89.

<https://journals.uni-lj.si/Dela/article/view/17954/15243>

Regionalizacija Slovenije

Naravnogeografska regionalizacija Slovenije za potrebe pouka geografije v gimnazijah in drugih srednjih šolah.

Optimalni učni načrt

Cilji

1. Cilji so zapisani razumljivo, nedvoumno.
2. Število ciljev je ustrezno.
3. Cilji so izvedljivi (dijaki jih bodo lahko usvojili).
4. Cilji so zapisani tako, da omogočajo učitelju nadaljnjo operacionalizacijo in podrobnejšo razdelavo.
5. Upoštevajo taksonomske ravni.
6. Se razlikujejo od zapisa standardov.

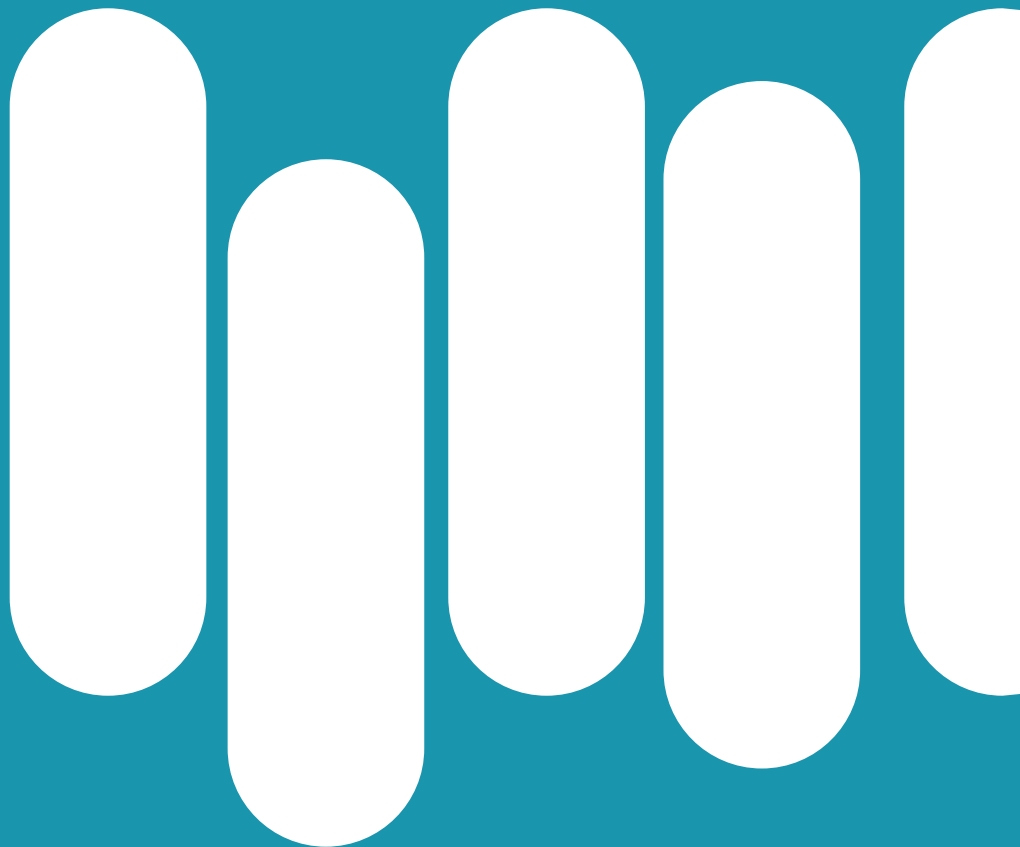

Standardi

1. Standardi znanja so razumljivi in konkretni.
2. Število standardov je ustrezno.
3. Minimalni standardi so glede na standarde znanja ustrezni po vsebini in številu.
4. Standardi znanja so usklajeni s cilji (izhajajo iz ciljev).
5. Zapisi standardov vsebujejo:
 - glagol, ki izraža učenčevo ravnanje,
 - vsebinski vidik.
6. Iz standardov znanja je mogoče izluščiti:
 - načine ocenjevanja znanja – na katere načine bi znanje spremljali, preverjali, ocenjevali,
 - vrste dokazil o doseganju standardov znanja.

Analiza ankete

(n = 41,
ocene na lestvici 1–4)

Izbrana tema: Obča družbena geografija

Visoke ocene (od 3,2 do 3,4 na 4 stopenjski lestvici strinjanja) za pri vseh vprašanjih.

Splošni vtisi učiteljev o celotnem osnutku novega učnega načrta za geografijo - povzetek ključnih točk:

Modernizacija in osvežitev:

- Učni načrt prinaša modernizacijo in osvežitev poučevanja geografije z novimi učnimi vsebinami in večjim poudarkom na sodobnih geografskih procesih.

Avtonomija učiteljev:

- Pozitivni odzivi na večjo avtonomijo učiteljev pri poučevanju in prilagodljivosti učnega načrta.

Struktura učnega načrta:

- Nekateri učitelji bi raje imeli učni načrt v obliki, ki je veljala do leta 2008, saj trenutna razdelitev na cilje, standarde in pojme zahteva več časa za pripravo.

Obseg in podrobnosti:

- Nekateri učitelji menijo, da je učni načrt preobsežen in zahteva preveč podrobnosti ter pomnjenja.

Formulacija ciljev:

- Predlogi za razdelitev kompleksnih ciljev na več manjših ciljev za lažjo praktično uporabo.

Preglednost in sistematičnost:

- Učni načrt je ocenjen kot sistematičen, pregleden in uporabniku prijazen.

Povezljivost vsebin:

- Učni načrt omogoča horizontalno in vertikalno povezljivost vsebin ter upošteva skupne cilje na ravni EU.

Terensko delo in ekskurzije:

- Poudarek na večjem obsegu terenskega dela in obveznih ekskurzij, vendar obstajajo pomisleki glede sistematizacije delovnega mesta učiteljev in organizacije ekskurzij.

Kartografija in trajnostni razvoj:

- Učitelji pozdravljajo vključitev poglavij o kartografiji, globalizaciji, aktualnih problemih in trajnostnem razvoju.

Povezljivost vsebin:

- Učni načrt omogoča horizontalno in vertikalno povezljivost vsebin ter upošteva skupne cilje na ravni EU.

Didaktična priporočila:

- Dobro razdelana didaktična priporočila, ki spodbujajo ustvarjalno delo in vključujejo konkretne primere.

Izvedljivost v praksi:

- Nekateri učitelji izražajo skrb glede izvedljivosti povečanja obsega vsebin in terenskega dela v praksi.

Splošni vtis:

- Splošni vtis učiteljev je pozitiven, učni načrt je ocenjen kot dobro zasnovan, pregleden in aktualen.

Predlogi in komentarji učiteljev glede učnega načrta za geografijo (povzetek):

Preobsežnost učnih načrtov:

- Kritike glede vključevanja kompleksnih pojmov, kot so piroklastično gradivo in epirogeneza.
- Predlog za zmanjšanje obsega učnih načrtov in izločitev nepotrebnih pojmov.

Združevanje ciljev in standardov:

- Predlog za zmanjšanje števila ciljev in standardov znanja z združevanjem podobnih ciljev.

Cilji in standardi:

- Predlog za poenotenje ciljev in standardov ter zmanjšanje števila ciljev.
- Kritike glede uporabe nedovršnih glagolov pri ciljih.

Standardi znanja:

- Poudarek na pomembnosti vključitve pojma “erozija” kot minimalni standard.
- Predlog za obvezno vključitev zemljiških kategorij v poglavju o kmetijstvu.

Minimalni standardi znanja:

- Kritike glede previsokih taksonomskih stopenj za minimalne standarde znanja.

Terminologija:

- Predlog za spremembo naslova “industrijske dejavnosti” v “Industrija, energetika in rudarstvo”.
- Kritike glede uporabe izrazov, kot so “energetska surovina” in “regija”.

Kartografija in trajnostni razvoj:

- Poudarek na pomembnosti kartografije in trajnostnega razvoja v učnem načrtu.

Prometna in telekomunikacijska infrastruktura:

- Predlog za vključitev “elektrovodov” kot strateškega elementa.

Regionalna geografija Slovenije:

- Pomisleki glede omejevanja regionalne geografije Slovenije na zadnji letnik.
- Predlog za obravnavo regionalne geografije skozi ekskurzije v nižjih letnikih.

Ekskurzije in terensko delo:

- Poudarek na pomembnosti ekskurzij in terenskega dela v vseh letnikih.

Didaktična priporočila:

- Predlogi za bolj konkretna didaktična priporočila in vključitev primerov projektnega dela.

Splošni vtis:

- Učni načrt je pregleden in dobro strukturiran, vendar bi bilo potrebno nekaj prilagoditev glede terminologije in obsega vsebin.

Predlogi učiteljev in rešitve

Splošno	
Predlogi	Rešitve
<ul style="list-style-type: none">○ Zmanjšanje oz. združevanje ciljev	<p>Cilji ni vedno smiselno združevati, saj se na ta način le zmanjša število, ne pa obseg.</p>
<ul style="list-style-type: none">○ Neprimerni cilji, kjer so v enem cilju zajete dve ali več stvari (raje več ciljev)	<p>Po možnosti pojasniti v DP, zakaj je tako. Ponekod je del cilja minimalni standard, del pa standard.</p>
<ul style="list-style-type: none">○ UN je preobsežen (več odg.)	<p>Možna korekcija posameznih ciljev in standardov, a je treba razumeti drugačno zasnovo UN, skrčena družbena in reg. geogr., enako pri Sloveniji.</p>
<ul style="list-style-type: none">○ Nekateri min. standardi na (pre)visokih stopnjah	<p>Dodatni pregled taksonomskih stopenj zlasti učiteljev praktikov.</p>

○ **Premalo ciljev, kjer se zahteva kartografsko znanje oz. iskanje krajev, pokrajin na različnih zemljevidih**

Posebna skupina ciljev, pogosto vključeno v cilje. Uporaba vseh vrst zemljevidov je pedagoško načelo.

○ **Premalo trajnostnega razvoja**

Posebna skupina ciljev in mnoge povezave na skupne cilje.

○ **Nekateri cilji so preširoko zapisani**

Vedno poučujemo več kot ocenjujemo; kaj je temelj, opredeljujejo standardi.

○ **Malo izbirnih ciljev (ni nadstandardnih ciljev, od koder izhaja ITS)**

PKK pregleda izbirnost, po možnosti dodati.

○ **Motijo navedbe glagolov opiše, razloži obrazloži, argumentira, pojasni, ker so sorodni oz. pomenijo eno in isto**

Če so v ciljeh, je povsem korektno, ker ima slovenščina obsežen besedni zaklad, bolj natančno naj bo v standardih.

Opisi predmeta/tem	
Predlogi	Rešitve
<ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="183 292 927 376">○ Neenak zapis glede ekskurzij v obvezujočih navodilih in didaktičnih priporočilih	<p data-bbox="1004 292 1497 327">Obvezujoča navodila za učitelje:</p> <p data-bbox="1004 360 1787 491">Ekskurzije so obvezne v vseh letnikih, v zaključnem letniku se dijakovo delo v zvezi z ekskurzijo tudi ocenjuje za interni del mature.</p> <p data-bbox="1004 595 1352 630">Didaktična priporočila:</p> <p data-bbox="1004 666 1777 944">V posameznem šolskem letu je obvezna izvedba najmanj ene celodnevne ekskurzije, v katero naj bo vključeno terensko delo z uporabo različnih učnih metod neposrednega opazovanja. Glede na možnosti naj učitelj izvede še več krajših terenskih vaj.</p>

Obča fizična geografija

Predlogi

- Izpustiti temo o planetarni geografiji in kartografiji, ker je to že v OŠ
- Izpustiti pojme piroklastično gradivo, divergentni in konvergentni stik, epirogeneza
- Pojem erozija naj se pojavi tudi v zapisu kakšnega standarda
- Smiselnost cilja, da dijak primerja pretočna jezera in jezera brez odtoka

Rešitve

Več drugačnih mnenj in da je to smiselno.

To ni nekaj novega in je ustrezno glede na stroko.

Ob primerih iz sveta in Slovenije razloži procese preperevanja, denudacije (**s poudarkom na eroziji**) in akumulacije.

Lastnosti obeh vrst jezer so precej različna.
Kot izbirni cilj.

Obča družbena geografija	
Predlogi	Rešitve
<ul style="list-style-type: none"> ○ Zemljiške kategorije so zajete v izbirnem cilju, cilj preoblikovati v obveznega 	<p>Sprejeto. (skupina ciljev kmetijstvo, obča geografija)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Navesti oblike migracij med pojmi (ne samo pojem migracije) 	<p>To je vključeno v dodatna pojasnila za temo.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Pri gospodarstvu začetna delitev ni upoštevana v razdelitvi naslednjih poglavij. Ni mi smiseln naslov industrija, vse (energetika, naravni viri, rudarstvo, industrija) je "v enem košu« 	<p>Kmetijske dejavnosti Industrijske dejavnosti, rudarstvo in energetika Storitvene dejavnosti</p> <p>Rešitev: Primarne dejavnosti Sekundarne dejavnosti in rudarstvo Terciarne dejavnosti</p>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Naslov industrijske dejavnosti preoblikovati v industrija, rudarstvo in energetika 	

- **Energetsko surovino nadomestiti z energetskim virom (mnogo novih pojmov, ki niso v splošni rabi)**

Sedaj:

- naravni vir, obnovljiv vir, neobnovljiv vir,
- fosilno gorivo,
- energetska surovina, kovinska mineralna surovina, nekovinska mineralna surovina, redka kovina.

Rešitev: Ostane; pridobimo dodatna pojasnila.

- **Poenotiti pojmovanje regija in pokrajina na primeru industrijska pokrajina/regija, turistično območje/pokrajina**

Sedaj:

- industrijska regija, industrijska pokrajina,
- turistični kraj, turistično območje, turistična pokrajina

Rešitev:

- **industrijska pokrajina,**
- **turistični kraj, turistična pokrajina.**

- **Dodati pojem elektrovod**

Sedaj:

- promet, vodni promet, cestni promet, železniški promet, zračni promet, cevovod.

Rešitev:

- **promet, vodni promet, cestni promet, železniški promet, zračni promet, cevovod, elektrovod.**

Regionalna geografija

Predlogi

- **Rudarjenje kriptovalut in poraba energije? - Konkretni podatki o izpustih toplogrednih plinov? - Koliko je okoljska cena klasičnega avtomobila in koliko električnega?**
- **Presplošen in preširok cilj npr., da dijak razloži osnovne reliefne značilnosti Azije, potrebna konkretizacija**
- **Kreativna industrija me spominja na zabavno industrijo iz ZDA. Gremo v tej smeri. Spreminjanje storitev v industrijsko dejavnost samo zato, ker so storitve narejene množično in po podobnem vzoru? Torej bomo počasi vse storitve vključili v industrijo?**
- **Pri standardih znanja je dvakrat zapisano opredeli geografsko lego. Mislim, da bi bilo bolje, če bi prvič zapisali še besedo Avstralije in drugič besedo Nove Zelandije.**

Rešitve

To se verjetno nanaša na globalizacijo in trajnostni razvoj.

Sedaj:

- razloži osnovne reliefne značilnosti Azije.

Rešitev:

Sprememba cilja in standardov.

Kreativna industrija je nekaj drugega. Pojasnilo je v didaktični priporočilih.

Sklep PKK: zapis se izloči.

Da.

Rešitev:

- **opredeli geografsko lego Avstralije, ovrednoti pomen oddaljenosti in izoliranosti ter pojasni svojskost rastlinstva in živalstva,**
- **opredeli geografsko lego Nove Zelandije ter primerja z Avstralijo posledice oddaljenosti in izoliranosti.**

- **Nejasen cilj in standard "primerja pretekle in sedanje težnje Škotske in Severne Irske po razdružitvi z Združenim kraljestvom«**

Cilj:

- preiskuje pretekle in aktualne težnje Škotske in Severne Irske po razdružitvi z Združenim kraljestvom.

Standard:

- primerja pretekle in sedanje težnje Škotske in Severne Irske po razdružitvi z Združenim kraljestvom.

Rešitev:

Cilj verjetno ni problematičen, standard:

- **primerja težnje Škotske in Severne Irske po razdružitvi z Združenim kraljestvom.**

- **Pri Južni Evropi: manjka cilj glede migracij iz Afrike in Azije v Južno Evropo in naprej, morda še premislek o migrantskih brezpravnih delavcih, ki delajo v španskih rastlinjakih**

Res je, teh ciljev ni.

Rešitev:

Nekatere stvari se lahko spremenijo zelo hitro. Učitelj lahko vključuje aktualne teme kadarkoli.

- **Slovenske regije obravnavati s tipičnimi primeri v njih**

V d. p. za temo Slovenske pokrajine piše: Ne glede na to, da že cilji izpostavljajo izbrane specifične poudarke pokrajin, je zaželeno, da se izrazi tudi učiteljeva avtonomija ali interesi dijakov v smislu, kateri tematiki bo učitelj dal več poudarka. Učitelj sam vključuje konkretne primere.

Slovenija

Predlogi

- **Preveč ohlapno npr. glavne značilnosti alpskih pokrajin ali glavna gorstva, reke...**

- **Pri slovenskem zamejstvu: smiselno vključiti asimilacijo še k standardom, ne le ciljem**

- **Preveč ciljev pri naravno- in družbenogeografskem okvirju Slovenije**

Slovensko geološko društvo, Sekcija za promocijo geoloških znanosti

- **Predlagamo dodatek: »Spoznajo glavne naravne vrednote Slovenije po posameznih pokrajinah in pri tem uporabljajo spletno orodje Naravovarstveni atlas«.**

Rešitve

Ni jasno, za kaj gre. Sedaj sta cilj in standard jasna, npr. standard: na zemljevidu pokaže glavna gorovja, glavne doline, kotline, planote, vrhove in gorska jezera,

Dodatna orientacija so pojmi in razširjen nabor pojmov v DP.

Res je; asimilacija je neposredno le v izbirnem cilju in velja za vse zamejske pokrajine, a se lahko omeni v zvezi z drugimi cilji.

Pri družbeni geografiji kakšen cilj manj, a so sedaj vsi v eni skupini ciljev, prej po posameznih področjih. Podobno verjetno velja za fizično geografijo.

Pri vsaki naravni enoti Slovenije izbirni cilj:

Poišče primere naravnih vrednot in kulturne dediščine.

Razprava

